

ЦЕНТР ГРОМАДСЬКОГО
ЗДОРОВ'Я МОЗ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ
МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ О. О. БОГОМОЛЬЦЯ

Національна академія
медичних наук України

МАТЕРІАЛИ

науково-практичної конференції з міжнародною участю
до Всесвітнього дня здоров'я 2024 р.

МОЄ ЗДОРОВ'Я – МОЄ ПРАВО»

5 квітня 2024 р.

Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

**My health,
my right**

Київ 2024

**Національний медичний університет імені О.О. Богомольця
Національна академія медичних наук України
ДУ «Центр громадського здоров'я МОЗ України»**

**МАТЕРІАЛИ
науково-практичної конференції з міжнародною участю
до Всесвітнього дня здоров'я 2024 р.**

«МОЄ ЗДОРОВ'Я – МОЄ ПРАВО»

**5 квітня 2024 р.,
м. Київ**

**Київ
НМУ імені О.О. Богомольця
2024**

Відповідальні за випуск:

завідувач кафедри громадського здоров'я ЗВО НМУ імені О.О. Богомольця, професор **Грузєва Т.С.**

директор Навчально-наукового інституту громадського здоров'я та профілактичної медицини ЗВО НМУ імені О.О. Богомольця, професор **Паламар Б.І.**

професор кафедри громадського здоров'я ЗВО НМУ імені О.О. Богомольця, доцент **Галісєнко Л.І.**

доцент кафедри громадського здоров'я ЗВО НМУ імені О.О. Богомольця, доцент **Іншакова Г.В.**

Моє здоров'я – моє право: матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю до Всесвітнього дня здоров'я 2024 р., 5 квіт. 2024 р. К. : НМУ, 2024. 97 с.

У матеріалах щорічної науково-практичної конференції з міжнародною участю до Всесвітнього дня здоров'я 2024 р., який проводиться під гаслом «Моє здоров'я – моє право», висвітлено актуальні питання правових та етичних засад охорони здоров'я, розбудови системи громадського здоров'я, міжнародної, міжсекторальної та міждисциплінарної співпраці у сфері громадського здоров'я, доступності і якості медичної допомоги. Розкрито сучасні виклики та загрози для здоров'я населення епідемічного, екологічного, соціально-економічного, воєнного характеру, напрями боротьби з неінфекційними та інфекційними захворюваннями, профілактичні стратегії в охороні здоров'я, охарактеризовано соціально-економічні та екологічні детермінанти здоров'я тощо.

Регіональні виклики та загрози екологічного характеру обумовили розвиток європейського процесу «Навколишнє середовище і здоров'я». Його початок припадає на кінець 1980-х років. За сприяння Європейського регіонального бюро ВООЗ було організовано та проведено низку міністерських конференцій (Франкфурт, 1989 р.; Хельсінкі, 1994 р.; Лондон, 1999 р.; Будапешт, 2004 р.; Парма, 2010 р., Острава, 2017 р.). Важливими результатами вказаних форумів стало визнання необхідності консолідації зусиль різних секторів суспільства для вироблення та реалізації європейської політики з питань довкілля і здоров'я та встановлення європейськими країнами цілей скорочення негативного впливу екологічних детермінант на здоров'я населення з моніторингом впродовж наступного десятиліття.

При вивченні особливостей глобального та регіонального процесу «Навколишнє середовище і здоров'я» здійснюється аналіз прийнятих на форумах документів, розглядаються пріоритети в цій сфері, інструменти для розробки національних планів дій задля досягнення пов'язаних із навколишнім середовищем цілей та завдань Порядку денного сталого розвитку до 2030 року.

Знання та розуміння етапів процесу «Навколишнє середовище і здоров'я», визначальних його документів сприяє формуванню екологічного мислення у майбутніх магістрів громадського здоров'я, набуттю важливих компетентностей з ідентифікації та оцінки екологічних ризиків та організації відповідних заходів щодо захисту здоров'я населення з урахуванням рекомендацій міжнародних та регіональних форумів екологічної спрямованості.

ВПЛИВ УМОВ ПРАЦІ НА ЗДОРОВ'Я МЕДИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

Петровська О. С.

Національний медичний університет ім. О.О. Богомольця, м. Київ, Україна

Вплив фізичних чинників виробничого середовища на медичний персонал є однією з пріоритетних проблем гігієни та безпеки праці в сучасних закладах охорони здоров'я.

Як відомо, умови праці – це сукупність факторів трудового процесу і виробничого середовища, у якому здійснюється діяльність людини. Шкідливі умови праці - стан умов праці, за якого рівень впливу одного або більше факторів виробничого середовища та/або трудового процесу перевищує допустимий.

Відповідно до методичних рекомендацій для проведення атестації робочих місць за умовами праці, шкідливий виробничий фактор є фактором середовища

або трудового процесу, вплив якого на працівника за певних умов (інтенсивність, тривалість дії тощо) може спричинити професійне або виробничо обумовлене захворювання, тимчасове або стійке зниження працездатності, підвищення частоти соматичних та інфекційних захворювань, призвести до порушення здоров'я працівника, та його нащадків.

Державний стандарт України 2293 2014 Охорона праці. Терміни та визначення визначає небезпечний виробничий чинник, як фактор виробничого середовища вплив якого на людину призводить до травм, раптового погіршення здоров'я чи смерті.

Відповідно до Державних санітарних норм та правил «Гігієнічна класифікація праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу» чинники, що впливають на здоров'я медичних працівників, поділяються на :

1) фізичні фактори:

- мікроклімат - поєднання температури, вологості, швидкості руху повітря та інфрачервоного випромінювання в робочій зоні. Мікроклімат впливає на теплообмін людини з зовнішнім середовищем, багато в чому визначає її тепловий стан, самопочуття, працездатність, продуктивність праці.

- неіонізуючі електромагнітні поля та випромінювання: електростатичні поля, постійні магнітні поля, електричні та магнітні поля промислової частоти (50 Гц), електромагнітні випромінювання радіочастотного діапазону, електромагнітні випромінювання оптичного діапазону, зокрема лазерне та ультрафіолетове;

- іонізуюче випромінювання (радіоактивне випромінювання) - випромінювання, що виникає в результаті розпаду ядер радіоактивних елементів;

- виробничий шум, ультразвук, інфразвук;

- вібрація (локальна, загальна) — це складні механічні коливальні рухи інструменту, підлоги, сидіння, що передаються тілу людини або його окремим частинам при безпосередньому контакті;

- виробниче освітлення - це система заходів і пристроїв, що забезпечують сприятливу роботу зорового аналізатора людини та виключають шкідливий або небезпечний вплив світла на нього в процесі праці. Згідно з Державними будівельними нормами В.2.5-28:2018 «Природне і штучне освітлення» виробниче освітлення у закладах охорони здоров'я поділяється на: природне освітлення (формується за допомогою сонячного випромінювання: прямого, розсіяного світла небосхилу і відбитого світла від землі та різних об'єктів, що проникає через світлові отвори в зовнішніх огорожувальних конструкціях), штучного

освітлення (освітлення приміщення тільки джерелами штучного світла), суміщеного освітлення (освітлення, при якому недостатнє за нормами природне освітлення доповнюється штучним);

- іонізація повітря - процес перетворення нейтральних атомів і молекул повітряного середовища на електрично заряджені частинки (іони).

2) хімічні фактори:

- токсичні речовини - це речовини, які викликають отруєння усього організму людини або впливають на окремі системи людського організму (чадний газ, селітра, концентровані розчини кислот чи лугів);

- подразнюючі речовини, які викликають подразнення слизових оболонок, дихальних шляхів, очей, легень, шкіри (наприклад, пари кислот, лугів, аміак);

- мутагенні речовини - призводять до порушення генетичного коду, зміни спадкової інформації (свинець, радіоактивні речовини);

- задушливі речовини, які приводять до токсичного набряку легень (оксид вуглецю, оксиди азоту).

- сенсibiliзатори - речовини, що діють як алергени. Це, наприклад, розчинники, формалін, лаки на основі нітро- та нітрозосполук тощо

3) біологічні фактори:

- мікроорганізми - продуценти, живі клітини та спори мікроорганізмів, що містяться в бактеріальних препаратах, патогенні мікроорганізми;

- антибіотики

4) фактори трудового процесу:

- важкість (тяжкість) праці - характеристика трудового процесу, що відображає рівень загальних енергозатрат, переважне навантаження на опорно-руховий апарат, серцево-судинну, дихальну та інші системи.

- напруженість праці - характеристика трудового процесу, що відображає навантаження переважно на центральну нервову систему, органи чуттів, емоційну сферу працівника.

Важкість праці характеризується рівнем загальних енергозатрат організму або фізичним динамічним навантаженням, масою вантажу, що піднімається і переміщується, загальною кількістю стереотипних робочих рухів, величиною статичного навантаження, робочою позою, переміщенням у просторі.

Категорії робіт за важкістю: легка, середньої важкості, важка, дуже важка.

До показників, що характеризують напруженість праці, належать: інтелектуальні, сенсорні, емоційні навантаження, ступінь монотонності навантажень, режим роботи.